

Bolyai Farkas Multidiszciplináris Tantárgyverseny
Bolyai Farkas Elméleti Líceum
Marosvásárhely, 2022

Heinrich László Fizika Tantárgyverseny
országos szakasz

Elektromosság tan feladatlap

1. Feladat (2 pont) Melyik igaz az alábbi állítások közül?

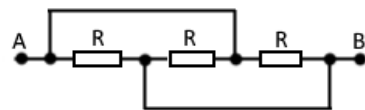
- A) Az ugyanolyan hosszúságú rézhuzalok közül a nagyobb keresztmetszetű ellenállása nagyobb.
B) Az ugyanolyan hosszúságú rézhuzalok közül a feleakkora keresztmetszetű huzal ellenállása négyszer nagyobb.
C) A rézhuzal ellenállása a keresztmetszetével fordítottan arányos.
D) Az ugyanolyan hosszú rézhuzalok közül kisebb ellenállású a magasabb hőmérsékletű.

2. Feladat (2 pont) Mekkora egy $45m$ hosszú, $1,5mm^2$ -es keresztmetszetű konstatánhuzal ellenállása, ha a fajlagos ellenállás $0,5 \Omega \cdot mm^2/m$? Az alábbi adatok közül válaszd ki a helyes megoldást!

- A) $7,5 \Omega$ B) $33,75 \Omega$ C) 135Ω D) 15Ω

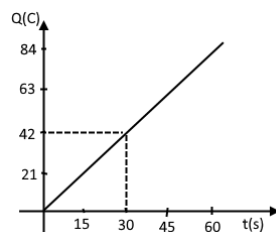
3. Feladat (2 pont) Számítsd ki az A és B pontok közötti áramköri szakasz eredő ellenállását!

- A) $3 \cdot R$ B) $\frac{3 \cdot R}{2}$
C) $\frac{R}{3}$ D) $\frac{2 \cdot R}{3}$

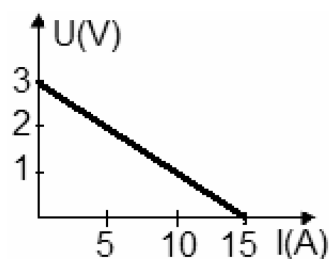
4. Feladat (2 pont) Elemezve a mellékelt grafikont (egy adott áramkörre vonatkozik), mekkora az áramerősség illetve mekkora töltésmennyiség áramlik át az áramkör adott keresztmetszetén $50s$ alatt?

- A) $2,8A$; $14C$ B) $0,75A$; $1,4C$ C) $1,4A$; $70C$ D) $42A$; $42C$

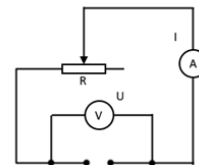
5. Feladat (2 pont) Egy változó elektromos ellenállású fogyasztó végeire egy feszültségforrást kapcsolunk, amelynek e.m.f.-e E és belső ellenállása r . A mellékelt ábrán a grafikon az feszültségforrás kapocsfeszültségét ábrázolja az elektromos áramkör áramerősségének függvényében. Az áramforrás belső ellenállásának értéke:

- A) $0,1\Omega$ B) $0,2\Omega$
C) $1,5\Omega$ D) 3Ω

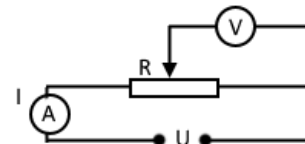

6. Feladat (3 pont) Egy szárazelem elektromotoros feszültségét és belső ellenállását a mellékelt kapcsolás segítségével határozták meg. A változtatható ellenállás csúszkájának egy adott helyzetében az ampermérő $0,5A$, a voltmérő $4V$ értéket mutat. Ha a csúszkát kicsit balra tolták el, akkor az ampermérő $0,9A$, a voltmérő $3,6V$ értéket mutatott. Mekkora az elem elektromotoros feszültsége és belső ellenállása?

- A) $5V; 1,5\Omega$ B) $4,5V; 1\Omega$ C) $4V; 0,75\Omega$ D) $4,75V; 0,5\Omega$

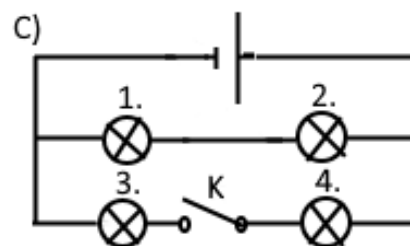
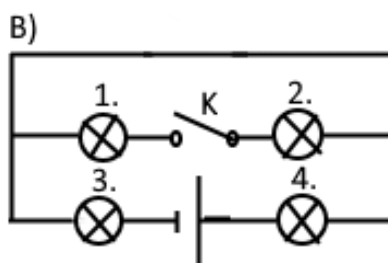
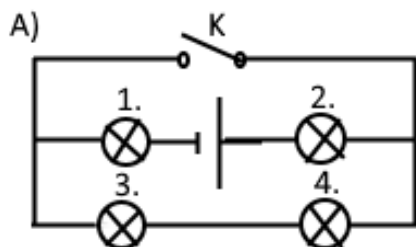
7. Feladat (3 pont) Ha a mellékelt kapcsolási rajzon a változtatható ellenállás csúszkáját balra mozdítjuk el, akkor:

- A) az ampermérő és a voltmérő is kisebb értéket mutat;
B) az ampermérő és a voltmérő is nagyobb értéket mutat;
C) a voltmérő által mutatott érték kisebb lesz, az ampermérő által mutatott érték nem változik;
D) a voltmérő által mutatott érték nagyobb lesz az ampermérő által mutatott érték nem változik;

8. Feladat (3 pont) 8. Hogyan állítsuk be a kapcsolókat az alábbi áramkörökben ahhoz, hogy a lehető legtöbb égő világítson?

- A) K nyitva az A-ban, zárva a B-ben, nyitva a C-ben;
B) K nyitva az A-ban, mindegy a B-ben, zárva a C-ben;
C) K zárva az A-ban, nyitva a B-ben, zárva a C-ben;
D) K zárva az A-ban, mindegy a B-ben, zárva a C-ben;

9. Feladat (3 pont) Ha egy $E = 12V$ e.m.f.-ű áramforrás sarkait rövidre zárjuk egy elhanyagolható ellenállású vezetővel, az áramforráson áthaladó áram erősségének értéke $I = 40A$. Ugyanahhoz a feszültségforráshoz kapcsolt R elektromos ellenállás értéke, amelyre a külső áramkörben az elektromos áram erőssége $I = 1A$ lesz, a következő :

- A) $0,3\Omega$ B) $11,7\Omega$ C) $23,4\Omega$ D) $35,1\Omega$

10. Feladat (3 pont) Egy $R = 65\Omega$ ellenállású fogyasztó $U = 230V$ -os feszültségre kapcsolva Q energiát fogyaszt el egy hét alatt. Mekkora a Q értéke?

- A) $814W$ B) $Q = 136.7kWh$ C) $Q = 5697Wh$ D) $Q = 19532J$

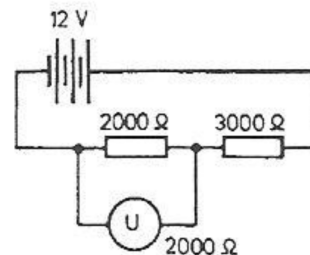
11. Feladat (3 pont) Három azonos akkumulátort párhuzamosan kapcsolunk. Ha a telep pozitív és negatív sarkai közé egy elhanyagolható ellenállású fém vezetőhuzalt kötünk, a rajta áthaladó áram erőssége $36A$. Ha a telepből kivesszünk egy akkumulátort, az áram erőssége a huzalban:

- A) $12A$ B) $16A$ C) $18A$ D) $24A$

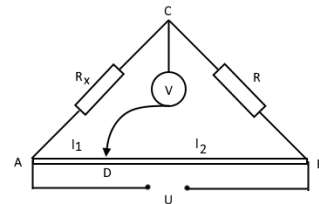
12. Feladat (3 pont) Egy $12V$ feszültségű, elhanyagolható belső ellenállású telepre az ábra szerint kapcsolunk egy 2000Ω és egy 3000Ω ellenállású fogyasztót, valamint egy 2000Ω ellenállású feszültségmérőt. Mekkora a 3000Ω -os fogyasztón átfolyó áram erőssége és mekkora feszültséget jelez a műszer?

- A) $2mA$; $2V$ B) $3mA$; $3V$ C) $3A$; $12V$ D) $5mA$; $5V$

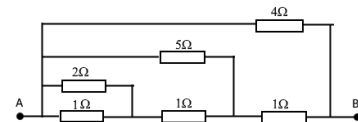
13. Feladat (3 pont) Az ábra szerinti kapcsolásban a Wheatstone-híd csúszkája a D ponton áll, amely az A -tól 40 cm . A C és D pontok között nincs feszültség. Mekkora az ismeretlen ellenállás, ha az ábrabeli R értéke $3,6\Omega$ és a huzal 1 m hosszú?

- A) $1,2\Omega$ B) $3,6\Omega$ C) $2,4\Omega$ D) 5Ω

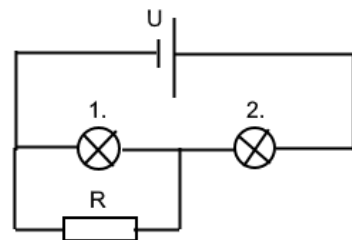
14. Feladat (3 pont) Mekkora az ábrán látható rendszer eredő ellenállása?

- A) $1,44\Omega$ B) $0,694\Omega$ C) $2,4\Omega$ D) 5Ω

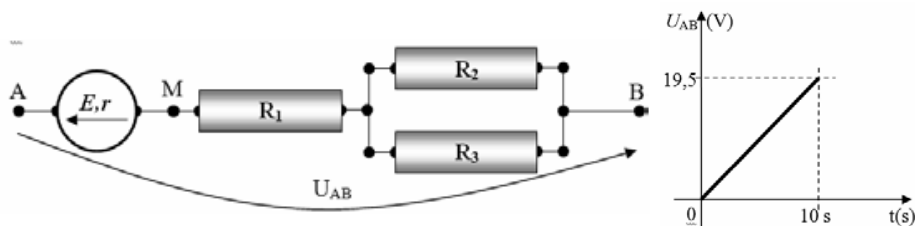

15. Feladat (3 pont) Az ábra szerinti elrendezésben az 1. izzólámpa névleges adatai $12V$, $10W$, a 2. izzóé $12V$, $20W$, $U = 24V$. A telep belső ellenállásától eltekintünk. Mekkora az R ellenállás értéke, ha mindkét izzó feszültsége $12V$ és mekkora a hatásfok?

- A) $14,4\Omega$; 75% B) $1,44\Omega$; 78% C) $1,14\Omega$; 70% D) $0,44\Omega$; 80%

16. Feladat (4 pont) Az A és B pontok között található áramkörti szakaszra változó feszültséget kapcsolnak. A feszültség időbeni változását a mellékelt grafikon adja meg. Az áramkörti szakaszon lévő áramkörti elemek számszerű értékei $E = 4,5V$, $r = 1\Omega$, $R_1 = 2\Omega$, $R_2 = 6\Omega$, $R_3 = 3\Omega$. Határozzuk meg az R_2 ellenálláson áthaladó áram erősségét a $t = 10s$ időpillanatban és azt az időpillanatot amikor az R_1 ellenálláson áthaladó áram erőssége nullává válik.

- A) $1A$; $2,3s$ B) $2A$; $4,6s$ C) $1A$; $3s$ D) $3A$; $3s$

17. Feladat (4 pont) Egy $253V$ elektromotoros feszültségű és $0,1\Omega$ belső ellenállású generátorról működtetik a $100m$ távolságban lévő, $230V$ feszültségre méretezett, $21,16kW$ teljesítményű fogyasztót. Mekkora az alumíniumból készült tápvezeték tömege? Az alumínium fajlagos ellenállása $2,7 \cdot 10^{-8} \Omega \cdot m$, sűrűsége pedig $2700kg/m^3$.

- A) $12,35kg$ B) $5,45kg$ C) $18,75kg$ D) $19,44kg$

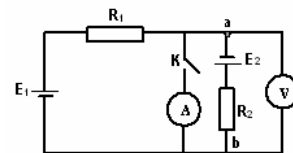

18. Feladat (4 pont) Egy égő foglalatán a következő névleges értékeket tüntették fel: $0,2A$; $0,5W$. Az égőt egy $E = 4,5V$ elektromotoros feszültségű és $r = 1\Omega$ belső ellenállású áramforrásról tápláljuk. Ahhoz, hogy az égő a névleges értéken működjön, vele egy R fogyasztót kötünk sorosan. Számítsátok ki az R fogyasztó elektromos ellenállását és az áramkör hatásfokát

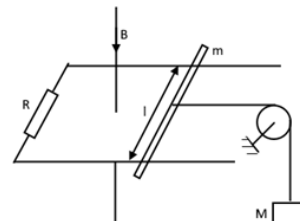
- A) 9Ω ; 95,5%   B) $10,5\Omega$; 97,5%   C) $9,5\Omega$; 92,5%   D) 10Ω ; 90%

19. Feladat (4 pont) A mellékelt ábrán látható áramkörben adottak: $E_1 = 25V$, $E_2 = 15V$, $R_1 = 100\Omega$, $R_2 = 75\Omega$. Az áramforrások belső ellenállása elhanyagolható, a mérőműszerek pedig ideálisak ($R_A = 0, R_V \rightarrow \infty$). Mennyit mutat a voltmérő, ha a K kapcsoló nyitva van és mennyit mutat az ampermérő ha a K kapcsoló zárva van?

- A) $2,14V$; $1,6A$ B) $2,14V$; $0,05A$ C) $1,14V$; $0,05A$ D) $2,14V$; $0,45A$

20. Feladat (12 pont) Homogén függőleges irányú $2Vs/m^2$ indukciójú mágneses erőterben két párhuzamos, vízszintes síkban levő, egymástól $1m$ távolságra elhelyezkedő vezetősínt 2Ω -os ellenállással kötünk össze. A sínekre - rájuk merőleges helyzetben - $1kg$ tömegű fémrudat helyezünk, melynek közepéhez szigetelő anyagból készült fonalat kötünk. A fonalat állócsigán átvettük és a másik végére $0,2kg$ tömegű testet erősítettünk. A súrlódási együttható a rúd és a sínek között $0,1$.

I) Mekkora állandó sebességgel mozoghat a fémrúd?

- A) $1m/s$ B) $0,5m/s$ C) $1,5m/s$ D) $2m/s$

II) Mennyivel nő a sebesség, ha a súrlódás elhanyagolható?

- A) $1m/s$ B) $0,5m/s$ C) $1,5m/s$ D) $2m/s$

III) Mekkora gyorsulással indul a rendszer, ha figyelembe vesszük a súrlódási erőt?

- A) $1m/s^2$ B) $0,5m/s^2$ C) $0,83m/s^2$ D) $2,3m/s^2$

IV) Mi a helyzet akkor, ha $\mu = 0,3$?

- A) kisebb sebességgel mozog a nagyobb súrlódás miatt;
B) kicsit meg kell segíteni induláskor, azután gyorsul az elektromágneses erő miatt;
C) nem mozdul és ha elmozdítjuk is megáll a súrlódás miatt;
D) a sebessége háromszor kisebb lesz;

21. Feladat (12 pont) Egy $14,4V$ üzemi feszültségű $1200W$ teljesítményű terhelést két, egyenként $3m$ hosszú, $1mm$ átmérőjű alumínium vezeték segítségével kötünk egy $14,4V$ -os ideális feszültségforrásra. ($\rho_{Al} = 2,8 \cdot 10^{-8}\Omega m$, $\rho_{Cu} = 1,7 \cdot 10^{-8}\Omega m$)

I) Mekkora lesz a terhelésen a feszültség?

- A) $10,99V$ B) $2,42V$ C) $6,43V$ D) $8,89V$

II) Mekkora lesz a terhelés által felvett teljesítmény, valamint a hatásfok?

- A) $239,6W$; 44,69%   B) $700W$; 61,77%   C) $33,87W$; 16,8%   D) $457,84W$; 76,36%

III) Mekkora lesz a terhelésen a feszültség, ha a vezetékeket ugyancsak $3m$ hosszúságú, de $5mm$ átmérőjű rézhuzalokra cseréljük?

- A) $13V$ B) $14,22V$ C) $13,72V$ D) $14,05V$

IV) Mekkora lesz a terhelés által felvett teljesítmény, ha a vezetékeket ugyancsak $3m$ hosszúságú, de $5mm$ átmérőjű rézhuzalokra cseréljük?

- A) $1131W$; 97%   B) $1089W$; 95,28%   C) $1089W$; 90%   D) $1131W$; 90%

Kisfilmhez kapcsolódó kérdések

22.(2,5 pont) Milyen jelenséget mutat be a videó?

- A) Elektromos áram;
- B) Elektromágneses kisülés;
- C) Elektromágneses indukció;
- D) Elektromágneses térerősség;

23.(2,5 pont) Miért ráz a kis feszültségű elem?

- A) Kis ellenállás miatt nagy az áramerősség;
- B) A tekercsben indukált feszültség miatt;
- C) A tekercs nagy számú menete miatt;
- D) Az áram fiziológiai hatása miatt;

24.(2,5 pont) Mi történne, ha a tekercsbe vasmagot helyeztünk volna?

- A) Nem befolyásolja a kísérlet kimenetelét;
- B) Megnö az indukált feszültség nagysága, a diákokat jobban megrázza;
- C) Mivel egyenáramról van szó, nem befolyásolja az áramerősséget;
- D) Az indukált feszültség csökkenti az áraműtés mértékét;

25.(2,5 pont) Mi történne, ha a diáklány nem szakítaná meg folytonosan a tekercs áramkörét?

- A) Állandó áramütést éreznének a diáktársai;
- B) Nem éreznének áramütést;
- C) A jelenség felerősödne;
- D) A jelenség gyengülne;

Munkaidő: összesen 3 óra

- 2,5 óra - feladatmegoldás
- 0,5 óra - rövid film vetítése, kérdések megválaszolása